

26 straipsnis KEITIMASIS INFORMACIJA

Bendras komentaras

Pagal šį straipsnį Susitariančiosios Valstybės keičiasi mokesetine informacija, reikalinga įgyvendinant Sutarties, taip pat Susitariančiųjų Valstybių vidaus mokesčių įstatymų, kuriems taikoma Sutartis, nuostatas tiek, kiek toks apmokestinimas neprieštarauja Sutarčiai.

Vadovaujantis šio straipsnio nuostatomis Susitariančiosios Valstybės prisiima įsipareigojimus teikti viena kitai informaciją, o tai reiškia, kad gavusios paklausimą dėl informacijos pateikimo, privalo į jį atsakyti, ir tuo būdu toks keitimasis informacija tampa prievole. Pažymėtina, kad prieš teikiant paklausimus dėl informacijos gavimo, būtina atlikti visus veiksmus ir išnaudoti visas įprastines informacijos surinkimo galimybes valstybės viduje, ir tik tuomet, jei tos informacijos nepakanka, ir jos gauti kitu būdu yra neįmanoma, galima kreiptis į kitą Susitariančiąją Valstybę.

Įgyvendinant Sutarčių nuostatas reglamentuojančias keitimąsi informacija ir abipusę pagalbą mokesčių administravimo srityje, Susitariančiųjų Valstybių mokesčių administratoriai taip pat sudaro papildomus tarpžinybinius susitarimus dėl tarpusavio bendradarbiavimo, t.y. keitimosi informacija ir pagalbos mokesčių administravimo srityje. Svarbiausi klausimai, aptariamai tokiose susitarimuose, yra šie:

- keitimasis informacija (nustatomi keitimosi informacija būdai, aptiriamos keitimosi informacija galimybės, atsižvelgiant į Susitariančiųjų Valstybių vidaus įstatymus, įvardijamos pajamų rūšys, dėl kurių keičiamasi automatine informacija ir keitimosi automatine informacija periodiškumas, ir kt.);

- vienalaikiai mokesčių mokėtojų patikrinimai (mokesčių mokėtojų atrinkimo kriterijai, bendrų patikrinimų organizavimas, jų vykdymas ir kt.).

1. Susitariančiųjų Valstybių kompetentingi asmenys keičiasi tokia informacija, kokia reikalinga įgyvendinant šios Sutarties arba Susitariančiųjų Valstybių vidaus įstatymų, liečiančių mokesčius, kuriems taikoma Sutartis, nuostatas tiek, kiek apmokestinimas neprieštarauja Sutarčiai. Keitimasis informacija neapsiriboja 1 straipsniu. Bet kokia Susitariančiosios Valstybės gaunama informacija laikoma paslapyje taip, kaip ir pagal tos Valstybės vidaus įstatymus gaunama informacija, ir suteikiama tik asmenims ar institucijoms (įskaitant teismus ir administracines institucijas), dalyvaujantiems apskaičiuojant ar renkant, priverstinai išieškant ar teismo keliu persekiojant arba nagrinėjant apeliacijas dėl mokesčių, kuriems taikoma Sutartis. Tokie asmenys ar institucijos šią informaciją naudoja tik tokiems tikslams. Informaciją jie gali paskelbti viešų teismo procesų metu arba teisiniuose sprendimuose.

Komentaras

Pradėjus taikyti Sutartį, Susitariančiosios Valstybės paprastai pasikeičia informacija apie kompetentingus asmenis, įgaliotus vykdyti informacijos mainus. Kompetentingi asmenys nustatyti informacijos mainams dažniausiai būna Susitariančiųjų Valstybių mokesčių administratoriai.

Pažymėtina, kad vadovaujantis šio straipsnio 1 dalies nuostatomis, galima keistis informacija tik apie tuos mokesčius, kuriems yra taikoma Sutartis ir tik tuo tikslu, kad būtų tinkamai įgyvendinamos Sutarties ir Susitariančiųjų Valstybių vidaus įstatymų nuostatos.

Keitimasis informacija neapsiriboja Sutarties 1 straipsniu "Asmenys, kuriems taikoma sutartis", t.y. keistis informacija galima taip pat ir apie asmenis, kurie nėra Susitariančiųjų Valstybių rezidentai. Sutarties 1 straipsnis kalba, kad sutartis taikoma tik rezidentams, tačiau šio straipsnio 1 dalies nuostatos leidžia keistis informacija ne tik apie Susitariančiųjų Valstybių rezidentus, jeigu tokia informacija reikalinga įgyvendinant Sutarties arba Susitariančiųjų Valstybių vidaus mokesčių įstatymus, kuriems taikoma Sutartis, nuostatas tiek, kiek apmokestinimas neprieštarauja Sutarčiai.

Pavyzdys

Lietuvos kompetentingi asmenys gali pateikti informaciją Susitariančiajai Valstybei ir apie trečiosios valstybės rezidentą, kuris dirba Lietuvoje ir iš tos Susitariančiosios Valstybės nuolatinės buveinės Lietuvoje gauna atlyginimą. Pagrindinis tokios informacijos teikimo tikslas yra tas, kad informacija yra reikalinga Sutarčiai taikyti, pvz., ta Susitariančioji Valstybė nori teisingai apskaičiuoti Lietuvoje esančios nuolatinės buveinės pelną (t.y. pajamas ir sąnaudas, kurioms priskiriamas ir trečiosios valstybės rezidento gaunamas atlyginimas).

Informacija paprastai keičiamasi 3 būdais:

1) Užklausimo būdu, kai, išnaudojus visas vidaus įstatymų teikiamas galimybes gauti mokesčių administratoriui reikalingą informaciją, ir nustačius, kad jų nepakanka, kreipiamasi į Susitariančiosios Valstybės mokesčių administratorių ir jam pateikiami konkretūs klausimai.

2) Automatinis pasikeitimas informacija, kai Susitariančioji Valstybė reguliariai siunčia sistemingai kaupiamą informaciją apie kitos Susitariančiosios Valstybės rezidentų gautas pajamas (palūkanos, dividendai, autoriniai atlyginimai, atlyginimai už samdomą darbą ir pan.).

3) Spontanis būdas, tai informacijos, nustatytos mokesčių patikrinimų metu ir galinčios būti naudinga kitos Susitariančiosios Valstybės mokesčių administratoriui, įgyvendinant jos vidaus mokesčių įstatymus, teikimas.

Iš Susitariančiosios Valstybės mokesčių administratoriaus gaunama informacija laikoma paslapyje taip, kaip to reikalauja Susitariančiųjų Valstybių vidaus įstatymai, ir tuo būdu Susitariančiųjų Valstybių mokesčių administratorius privalo laikyti tokią informaciją paslapyje ir naudoti tik teisėtiems tikslams.

Informacija apie mokesčių mokėtoją naudojama tik tiems tikslams, kuriems įgyvendinti ji yra pateikiama ir skirta tik kompetentingiems asmenims ar administracinėms institucijoms (įskaitant teismus, teisėsaugos institucijas, kitus mokesčių administratorius (pvz. Muitinė), operatyvinės veiklos subjektams) dalyvaujantiems apskaičiuojant ar renkant, priverstinai išieškant mokesčius ar teismo keliu persekiojant arba nagrinėjančioms apeliacijas dėl mokesčių, kuriems taikoma Sutartis.

Pavyzdys

Lietuvos kompetentingi asmenys gavo spontaninės informacijos iš Susitariančiosios Valstybės apie Lietuvos įmonės ir užsienio valstybės įmonės sandorius, kuriuos Susitariančiosios Valstybės kompetentingi asmenys įvardijo kaip įtartinus. Atlikus patikrinimą Lietuvos įmonėje ir nustačius finansinių nusikaltimų požymius, gautoji informacija perduodama (atskleidžiama) Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos.

1 PARAGRAFO NUOSTATŲ YPATUMAI PAGAL ATSKIRAS VALSTYBES

Valstybė	Sutarties straipsnio „Keitimasis informacija“ 1 paragrafo nuostatų komentaras
Airija, Armėnija, Austrija, Azerbaidžanas, Baltarusija, Belgija, Čekija, Danija, Estija, Gruzija, Graikija, Islandija, Ispanija, Italija, Jungtinė Karalystė, Kanada, Kazachstanas, Kinija,	Žiūrėti bendrą sutarties straipsnio „Keitimasis informacija“ 1 paragrafo nuostatų komentarą.

<p>Kroatija, Latvija, Lenkija, Malta, Moldova, Nyderlandai, Norvegija, Prancūzija Portugalija, Rumunija, Rusija, Singapūras, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Turkija, Ukraina, Uzbekistanas, Vengrija, Vokietija</p>	
<p>JAV</p>	<p>Atkreiptinas dėmesys, kad šioje Sutartyje straipsnio pavadinimas yra: “Keitimasis informacija ir administracinė pagalba” ir tai reiškia, kad šis straipsnis yra platesnis nei kitose Sutartyse ir dalinai apima pagalbą surenkant mokesčius (žr. 27 straipsnio komentarą “Pagalba renkant mokesčius”).</p>
<p>Šveicarija</p>	<p>Šio straipsnio 1 paragrafe išskiriama ir pažymima, kad: “Susitariančiųjų Valstybių kompetentingi asmenys keičiasi informacija (informacija, kuria jie disponuoja pagal atitinkamus jų mokesčių įstatymus įprasto administravimo eigoje), kuri yra būtina įgyvendinant šios Sutarties nuostatas, susijusias su mokesčiais, kuriems taikoma ši Sutartis. Bet kokia tokiu būdu pasikeista informacija laikoma slapta ir neatskleidžiama jokiems asmenims, išskyrus tuos, kurie dalyvauja mokesčius, kuriems taikoma ši Sutartis, apskaičiuojant arba renkant. Negali būti keičiamasi minėta informacija, jeigu ji atskleistų kokią nors prekybos, komercinės-ūkinės veiklos, bankinę, pramoninę arba profesinę paslaptį arba prekybos procesą.”</p> <p>Atsižvelgiant į tai, svarbu pažymėti, kad Sutartyje su Šveicarija, numatyta, kad vadovaujantis šia Sutartimi, informacija teikia tik kompetentingi asmenys, kurie tiesiogiai disponuoja informacija savo įprasto mokesčių administravimo eigoje ir daugiau niekur nesikreipia dėl platesnės informacijos surinkimo (pvz. nesikreipia į bankus dėl bankinės informacijos surinkimo).</p> <p>Taip pat pažymima, kad gauta informacija gali būti atskleista tik tiems asmenims, kurie dalyvauja mokesčių, kuriems taikoma Sutartis apskaičiavime ar rinkime.</p>

2. 1 paragrafo nuostatos joku atveju negali būti aiškinamos kaip įpareigojanti Susitariančiąją Valstybę:

- a) imtis administracinių priemonių, kurios neatitinka tos ar kitos Susitariančiosios Valstybės įstatymų ir administravimo praktikos,**
- b) teikti informaciją, kurios negalima teikti pagal tos ar kitos Susitariančiosios Valstybės įstatymus arba įprastinę administravimo praktiką,**
- c) teikti informaciją, kuri atskleistų kokią nors verslo, komercinės-ūkinės veiklos, gamybinę, komercinę ar profesinę paslaptį arba prekybos procesą, arba informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų viešajai tvarkai (ordre public).**

Komentaras

Šio straipsnio 2 paragrafe numatomos išlygos, kuomet Susitariančioji Valstybė neprivalo teikti informacijos. Visų pirma Susitariančiosios Valstybės, kurios prašoma informacijos, mokesčių administratorius, siekdamas pateikti tikslią ir visapusišką informaciją, neprivalo imtis priemonių, kurios prieštarautų tos valstybės vidaus įstatymams ir įprastinei administracinei praktikai. Tai reiškia, kad Susitariančioji Valstybė gali atsisakyti teikti informaciją kitai Susitariančiajai Valstybei jei jos vidaus įstatymai tam tikrą informaciją laiko valstybine paslaptimi arba tai prieštarauja jos įprastinei administracinei praktikai.

Taip pat Susitariančiosios Valstybės, kurios prašoma informacijos, mokesčių administratorius gali atsisakyti pateikti informaciją, kuri atskleistų kokią nors verslo, ūkinės - komercinės veiklos, gamybinę, profesinę ar prekybos proceso paslaptį, arba informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų viešajai tvarkai.

Pavyzdys

Lietuvos kompetentingi asmenys gavo paklausimą dėl informacijos iš Susitariančiosios Valstybės apie Lietuvos įmonės sandorius su tos Susitariančiosios Valstybės įmone. Be tam tikrų specifinių klausimų apie vykdytus sandorius, taip pat paklausime prašoma informuoti apie tos Lietuvos įmonės vykdomą gamybinį procesą bei verslo sandorius su kitomis įmonėmis. Įvertinus paklausimo esmę ir tai, kad paklausime minimi papildomi klausimai apie Lietuvos įmonės vykdomą gamybinį procesą ir jos verslo sandorius su kitomis įmonėmis neturi įtakos Sutarties taikymui bei teisingam mokesčių apskaičiavimui, Lietuvos kompetentingi asmenys gali neteikti tokios informacijos, kuri gali atskleisti kokią nors Lietuvos įmonės gamybinę ar prekybos proceso paslaptį.

Informacija apie mokesčių mokėtoją yra nelaikoma paslaptimi jei ji atskleidžia mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį, įregistravimo į mokesčių mokėtojų registrą datą, sumokėtų mokesčių sumą, teisės aktų pažeidimus, jei mokesčių mokėtojo kaltė už mokesčio įstatymo pažeidimus yra įrodyta.

2 PARAGRAFO NUOSTATŲ YPATUMAI PAGAL ATSKIRAS VALSTYBES

Valstybė	Sutarties straipsnio „Keitimasis informacija“ 2 paragrafo nuostatų komentaras
Airija, Armėnija, Austrija, Azerbaidžanas, Baltarusija, Belgija, Čekija, Danija, Estija, Gruzija, Graikija, Islandija, Ispanija, Italija, Jungtinė Karalystė, Kazachstanas, Kinija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Malta, Moldova, Nyderlandai, Norvegija, Prancūzija, Portugalija, Rumunija, Rusija, Singapūras, Slovakija, Slovėnija,	Žiūrėti bendrą sutarties straipsnio „Keitimasis informacija“ 2 paragrafo nuostatų komentarą.

Suomija, Švedija, Šveicarija, Turkija, Ukraina, Uzbekistanas, Vengrija, Vokietija	
JAV	<p>Šio straipsnio 3 paragrafo 5 sakinys išskiria, kad: “Gavęs specialų Susitariančiosios Valstybės kompetentingo asmens prašymą, kitos Susitariančiosios Valstybės kompetentingas asmuo pagal šį straipsnį pateikia informaciją tokia forma kaip liudininkų parodymai ir autentiškos neredaguotų dokumentų originalų kopijos (įskaitant knygas, dokumentus, ataskaitas, registrus, sąskaitas ar raštus) ir tiek, kiek tokie parodymai ir dokumentai gali būti gaunami remiantis tos kitos Valstybės įstatymais ir administravimo praktika, kada tai būna jos pačios mokesčiai.” Taigi, esant vienos Susitariančiosios Valstybės specifiniam prašymui dėl informacijos pateikimo formos, kita Susitariančioji Valstybė, jeigu tai yra įmanoma, turi stengtis pateikti informaciją prašomoje formoje.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad šio straipsnio 6 paragrafe sakoma: “Neatsižvelgiant į 2 straipsnio (Mokesčiai, kuriems taikoma Sutartis) nuostatas, šio straipsnio tikslams Sutartis taikoma visų rūšių mokesčiams, kuriuos ima Susitariančioji Valstybė.”, ir tai reiškia, kad keistis informacija galima apie visus mokesčius.</p> <p>Šio straipsnio 7 paragrafe pažymima, kad: “Prašymą gavusios Valstybės kompetentingi asmenys leidžia prašymą pateikusios Valstybės atstovams atvykti į prašymą gavusią Valstybę apklausti fizinių asmenų ir peržiūrėti knygų bei dokumentų esant asmenų, su kuriais bendraujama, sutikimui ir dalyvaujant prašymą gavusios Valstybės kompetentingam asmeniui.”, ir tai reiškia, kad esant būtinybei vienos Susitariančiosios Valstybės kompetentingi asmenys gali atvykti į kitą Susitariančiąją Valstybę ir dalyvauti informacijos rinkimo procese.</p>
Kanada	<p>Šio straipsnio 3 paragrafe pažymima, kad: “Jeigu, remdamasi šiuo straipsniu, Susitariančioji Valstybė prašo informacijos, kita Susitariančioji Valstybė stengiasi gauti su prašymu susijusią informaciją taip, lyg tai liestų jos pačios apmokestinimą. Esant specialiam Susitariančiosios Valstybės kompetentingo asmens prašymui, kitos Susitariančiosios Valstybės kompetentingas asmuo stengiasi pagal šį straipsnį pateikti informaciją prašoma forma, tokia, kaip liudininkų parodymai ir neredaguotų dokumentų originalų kopijos (įskaitant knygas, vekselius, ataskaitas, registrus, sąskaitas ar raštus), jeigu tokie parodymai ir dokumentai gali būti gaunami remiantis tos kitos Valstybės įstatymais ir administravimo praktika, kai tai būna jos pačios mokesčiai.” Taigi, esant vienos Susitariančiosios Valstybės specifiniam prašymui dėl informacijos pateikimo formos, kita Susitariančioji Valstybė, jeigu tai yra įmanoma, turi stengtis pateikti informaciją prašomoje formoje.</p>